

Sveti Severin.

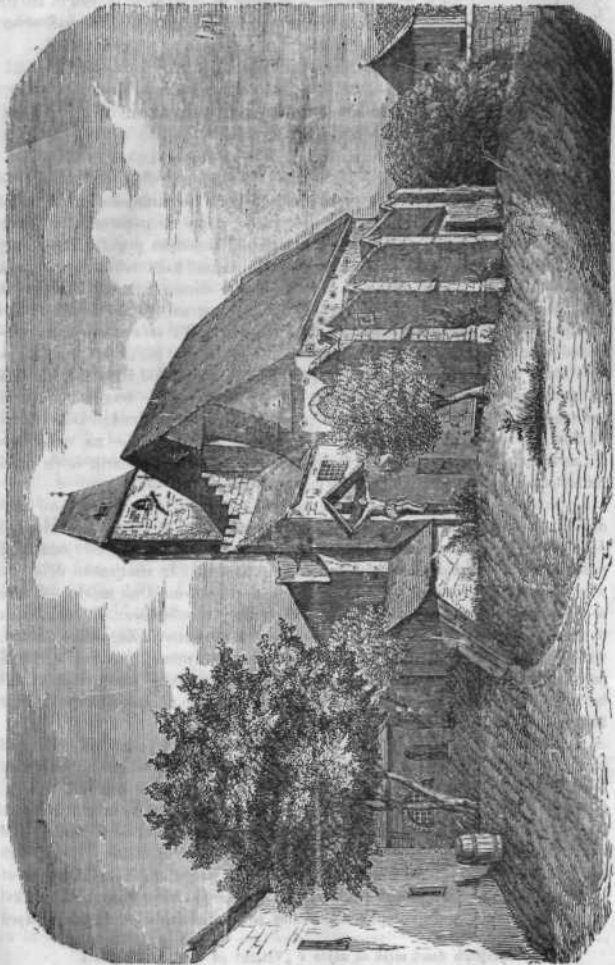
Po smrti grozovitega Atila, hunskega kralja, 455. leta po Kristovem rojstvu, razpalo je hunsko kraljestvo. V to dobo velikih prekulj, zmešnjav in občega nasilstva spada delovanje sv. Severina. Nihče ne vé, od kod je prišel ta svetnik, ki se je v največji sili, ob času splošnega strahu in obupa, nagloma prikazal ob bregovih Dunava kot angel tolažbe in pomoči. Pripoveduje se, da je bil po rodu Afrikanec iz imenitne rimske rodovine. Ko ga je nekoč vprašal imeniten duhoven po njegovej domovini, odgovoril mu je Severin šaljivo: „Ako meniš, da sem pobegun in uhajalec, katerega čaka ostra kazen in smrt, idi in glej, da dobiš veliko odkupnino za mene.“ Takój pa resnobno pristavi: „Kaj neki naj govori služabnik božji o rodu in domovini, skrbimo rajši za dom v nebesih; a to vedi, da me je poslal Bog tolažiti to ljudstvo v njega stiskah in bédi.“

Sv. Severin je bil majhene postave, suh, bradát človek, ki je živel zelo izpokorno. Postelja mu je bila plahta na trdih tleh, postil se je vsak dan do večera ter je tudi v najhujšji zimi hodil bos in razoglav. Malo ne celih trideset let je potoval trudoljubivo od kraja do kraja, povsod oznanoval besedo božjo in pomagal, koder koli je mogel, ubožnim in zapuščenim. Njegovemu vplivu se moramo zahvaliti, da je sveta katoliška cerkev v najkrajšji dóbi také napredovala.

Pričel pa je sv. Severin svoje apostolsko delovanje v Asturijah (bajè sedanji Stockerau ali pa Klosterneuburg) ob Dunavu 455. leta. Potem je potoval po sedanjem gorenjem in dolnjem Avstrijskem, po Koroškem, Štirskem in dolnjem Ogerskem. Po tedanjih rimskih trdnjavah je zbiral razkropljene vérnike in sezidal pri Favijani (Dunaji) nekoliko samostanov. On sam je najraje prebival v mirnej kolibici pod Dunajskim ozidjem. Njegovo sveto življenje je zbiralo mnogo učencev okolo njega, katerim je ustanovil samostan v Heiligenstadt-u, ter jih tu napeljeval k bogoljubnemu življenju in h krščanski popolnosti. Ta kraj so njegovi učenci imenovali „Sanctus locus“, to je po naše: „svet kraj“, in od tod je bajè še denes ime temu kraju „Heiligenstadt“. Tretjo hišo molitvenico je ustanovil sv. Severin ne daleč od poprej rečenega kraja med samimi zelenimi trtami. Podoba, ki jo imate pred seboj, kaže nam pozneje na tem kraji sezidano cerkev v Sieveringu. Imé kraja „Sievering“ opomina še zdaj na njegovega pobožnega ustanovnika. Še denes se vidi na tem kraji kamenita jama, v katerej je sv. Severin po večkrat klečal in molil.

Prebivalce sedanjega mesta Dunaja je o njegovej dóbi huda lakota trla. Kadar poizvedó o sv. Severinu, poprosijo ga, naj bi prišel k njim in jim pomagal v tolikej stiski in bédi. Sv. Severin pride. Prokula, imovita vdova, imela je polne kašče žita, a ni hotela pomagati siromakom, ki so prebijali glad in največjo bédo. Severin, srečavši jo na ulici, očita jej njeno lakomost in jej reče: „Plemenitega si rodú in kristjana, a vender si sužnja grde lakomosti; gorje tebi! Bog bode vže skrbel za svoje otroke, a ti bodeš pometála svoje žito v Dunav ter pasla ribe ž njim, ker nečeš ljudi. Še lahko uideš žiti božjej, ako hitro pomoreš siromakom!“ Vdova se ustraši in obilo žita razdeli potrebnim in ubogim.

Celih trideset let je delal sv. Severin na to, da se je prava kršćanska vera širila po našem cesarstvu, zato rej se po vsej pravici sme imenovati

apostol avstrijski. Konec 482. leta je bil nevarno oboel in v dan 8. januarja 483. leta mirno v Gospodu zaspal. Svojim učencem je bil naročil, da njegove kosti prenesó v Italijo, kar se je tudi zgodilo, in takó njegovo truplo počiva še danes v Napolu na Laškem v cerkvi očetov Benediktincev. I. Tomič.

Zgodovinsko - mestopisni obrazci.

(Spisuje P. F. H.)

XI. Metlika. *)

Od Novomesta pelje cesta preko Gorjancev na Belokranjsko, in od ondot v Karlovec. Na prevalu, vrhu Gorjancev, odpré se popotniku nov svet. Globoko tam doli vidiš v meglenem ozračji Bosensko pogorje; na desnej vidiš stari Klek, ki se ti kaže iz daleč kakor kaka velika, stara pasja glava. Cesta se vije po klancih, góri in dól — memo Suhora, ležečega na prijaznem hólmei — po dolini mej gozdi in vinogradi tja do Metlike. Pri vходу je prijazna dolinica; pravijo jej „pungert.“ Tu se svetkujejo na velikonočni in binkoštni ponedeljek narodne veselice, ki je „kolo“ imenujejo. Ono stran mesta se vije počasna Kolpa, mejé Kranjsko od Hrvatske. Tu dól ob krogu Kolpe je stala bajé stara Metlika, a zdaj so le travniki, njive in loze (gozdi); mesto se je skrčilo tja góri na reber okolo gradú, ker sedanja Metlika je naslonjena na podgorje Gorjancev. Nekoliko dalje na obrežji so tri cerkve, katerim se „pri treh farah pravi.“ Tu so bivali v starih časih vitezi reda templarjev, ki je pa bil 1303. l. odpravljen.

Kdaj so se prvi ljudje naselili po teh krajih, tega nam ne pové zgodovina. Nekateri starinoslovci menijo, da je bila blizu Metlike — pri Hrastji — za časa Rimljanov rimska postaja „Crucio.“ Vender niso vsi jednakega mnenja. Pač se najdejo še zdaj po okolici spomeniki iz rimljanske dóbe.

Začetkom srednjega veka je pripadala slovenska meja ali marka — takó se je namreč zvala ta pokrajina — k Ogerskej v političnem in cerkvenem obziru. Ko je 1091. l. ogerski kralj sv. Ladislav ustanovil Zagrebško škofijo, vtelesil jej je tudi pokrajine Žumberk, Metliko in Črnomelj. A tudi Oglejski patrijarhi so imeli nekako duhovno oblast po teh krajih, nastavljali so duhovnike ter skrbeli za novi naraščaj. A desetino so morale odrajtovati vse župnije ali fare Zagrebškemu kapitelnu.

Ker so imeli ogerski kralji v 12. stoletji domá dovolj posla, niso se brigali za to skrajno mejo, katera se je tekom časa oprostila Ogerskega gospodarstva. Novi boj za vrhovno cerkveno oblast je nastal zopet začetkom 14. stoletja. Leta 1330. je imenoval Oglejski patrijarh Bertrand Metliškim župnikom Henrika Opavskega, duhovnika nemškega reda. Za tega časa je prišel nemški red desetino pobirat, katero so cerkve dajale Zagrebškemu kapitelnu. Vsded tega se obrne Zagrebški nadškof s prošnjo na papeža Benedikta XII., ki je takrat bival v Avignonu. Papež je sicer odločil, naj se povrnejo Zagrebsej cerkvi stare pravice in v slučaju nepokorščine naj se motilci izobčijo. In res je papež

* Popis prejšnih deset mest se najde v „Vrteih“ od 1882. in 1883. leta.